ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԵԹԱ

Պիր նումէրօսու 30 փր. — Պիր հաֆթա կէչտիքտէն սօնրա 2 ղրշ. — Իքի հաֆթատան սօնրա 3. — Իւչ հաֆթատան պիր այա գատար 10. — Իւչ այտան սօնրա 20 ղրշ. տըր։
Սենէլիկի բէչին 200. — Ալթը այլըղը 110. — Իւչ այլըղը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 43. — Շեհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տըր։
Ղազէթայա մութեալլիգ խուսուսաթ իչին Յ. ԹՕՍԱՑԵԱՆԱ մուրաճաաթ օլունուր։

28 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — Նº 2449 — ՃՈՒՄԱԱ 29 ՅՈՒԼԻՍ 1883
ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1883 — ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ ٧ ՇԷՎՎԱԼ ١٣٠٠
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
Պէյօղլու Շիշլի սօգաղը Նº 5

Իլանաթըն պիր սաթըրը պիր տէֆաըրդ իչին 3. — Իքինճի տէֆա իչին 2. — Իւչէր տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանըն պեհէր սաթըրը 10 ղրշ։
Ցահա զիատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմիշ մէքթուպլէր գապուլ օլունամազ։
Տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ խոլմէզ։
Ումուրու նաֆիայա այիտ աէնտլէր մէճճանէն տէրճ օլունուր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 29 ՅՈՒԼԻՍ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԱԹ

Տախլիլյէ. — Պլագ պէյ վէ ղազէթալար։ — Արամեան վարժարան։ — Միւթէնէվվիյէ. Տէրսաատէթ ահվալը սըհհիեէսի — Իսքիա ֆելաքէթի։ — Թէլէկրաֆիյէ. — Տիքիվ աղըզ.

ՏԱԽԼԻԼԻՅԷ

Լազիսթան միւթէսարրըֆըլըղը, Ուրֆա միւթէսարրըֆը սաապըգ Մէհէմմէտ Րաուֆ բաշաեա.

Ճիտտէ գայմագամլըղը, Լազիսթան միւթէսարրըֆը սաապըգ Հալիմ էֆէնտիեէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—

Թիճարէթ մուահէտէլէրինին թաթիլինէ տայիր Ալմանիա մուրախասը հէնուզ տէվլէթի մէթպուաասընտան թալիմաթ ալմատըղընտան, միւզաքէրաթ չիմտիլիք թաթիլ օլունմուշ տուր։

Տէվլէթի Ալիէէ իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ մէվճուտ օլան թիճարէթ մուահէտէսի, կէլէճէք հոկտեմբերին 13 ինտէ խիթամ պուլաճագ տըր։

—

Սալթանաթը Սէնիյյէնին Աթինա օրթա էլչիսի Թէվֆիգ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին՝ խարիճիէէ նէզարէթինէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ իտէրէք, հէքիմլէրինին վիրտիքլէրի գարար իւզէրինէ, լիճճիւլ թէտավի Ալմանիա գապլըճալարընա կիթմէք իւզրէ մէզունիյէթ թալէպ իթմիշ օլտուղու Մօնիթէօրտէ մուհարրէր տիր։

—

Սըհհիէէ գօրտօնլարընտա պուլունան սաաքիրի Շահանէ նէֆէրաթընտան պիրի Նամիղաճ օլտուղու հալտէ, սըհհիէէ թապիպի թարաֆընտան մուայէնէէ խտիլմէքսիզին տէրհալ ասքէրի խասթախանէսինէ նագլ խտիլմէքտէ օլտուղու, վէ պու իսէ ահվալը հազըրէէ նազարէն մահզուրտան սալիմ օլմատըղը ճիհէթլէ, պունտան պէօյլէ չաւէտա գօրտօն նէֆէրաթընտան պիրինէ խասթալըգ արըզ օլուր իսէ, սըհհիէէ ամըրպասը թարաֆընտան մուայէնէէ խտիլմէքսիզին ասքէրի խասթախանէէ նագլ օլունմամասը իչին էվամիրի լազըմէնին իթա պույրուլմասընը իտարէյի ումուրը սըհհիէէնին Պապը սէրասքէրիտէն թալէպ իթմիշ օլտուղու պազը ղազէթալարտա կէօրիւլմիւշ տիւր։

—

Խուտավէնտիքեար վիլաէէթինտէն աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ չէքիլմիշ տիր.

Գարէսի վէ Քէրմասթի արասընտա կէօրիւնմիւշ օլան էշգըեանըն տէրտէսթլէրի իչին թապուր աղասընըն թայեին վէ իզամ օլունտուղու, էվվելճէ արզ օլունմուշ իտի։ Էշգըեաը մէրգումէ պիր օրմանտա պասթըրըլըգ, իքիսի սաղ վէ պիրի էօլիւ օլարագ էլէ կէչիրիլմիշ վէ գուսուրլարընըն ֆիրար իթմիշ օլտուգլարը պա թէլէկրաֆ իշար օլունմուշ իտուկինտէն, հէման թաագիպլէրինէ տէվամ վէ իգտամ իլէ, ֆիրարիլէրին տախի պուլուրտուգլարը ճէվարէն արամըշ, վէ Գարէսի վիլաէէթինէ տախի պու էօլտա իշարը քէյֆիէէթ կըլտըրը, օրալարճա տա պիր չէյ գալմամըշ օլտուղու մարուզ տըր։

—

Ինկիլթէրրա տէվլէթինին էրզրում գօնսօլօսու միրալայ Էվէրէթ՝ մահէլլի մէմուրիեէթինէ ավտէթ վէ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուղունտան, մուվագգաթէն վէքեալէթինտէ պուլունան Վան Ինկիլիզ գօնսօլօսու Մ. Էյրէս, Պիթլիզ թարիգիյլէ մագամը մէմուրիեէթինէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—

Ֆարտա օգունտուղունա կէօրէ, Մ. Ժ. Բ. նամ զաթ՝ չըգան կիճէ Պէյօղլունտա խանէսինէ կիրմէքտէ իքէն, Ապանօզ սօգաղը աղզընտա իւչ քիշի իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, եէտինտէ պուլունան թէքմիլ բարասըյլա բարմաղընտաքի եիւզիւկիւնիւ վիրմէզ իսէ, քէնտիսինի էօլտիւրէճէքլէրի թէհտիտ իթտիքլէրինտէն, վէ պիչարէնին՝ քէնտիյի միւտաֆաա իտէճէք չարէսի պուլունմատըղընտան, իւզէրինտէ օլան 10 մէճիտիէէյի վէ բարմաղընտաքի 3 լիրա գըյմէթինտէքի եիւզիւկիւ սարիգլէրէ վիրմէքլէ գուրթուլմուշ տուր։

ՊԼԱԳ ՊԷՅ ՎԷ ՂԱԶԷԹԱԼԱՐ ՏԱՎԱՍԸ

ՐԷՍՄԻ

Ալթընճը տայիրէ րէյիսի սաատէթլու Պլագ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ սաատէթլու Ֆիլիպ էֆէնտի հազրէթլէրի պէյնինտէ, Վագըթ ղազէթասը միւնտէրիճաթընտան տօլայը Շէհիր էմինի տէվլէթլու Մազհար բաշա հազրէթլէրինին էմանէթտէ քէային օտալարընտա վուգու պուլան մուլագաթ վէ միւնազաաթըընտան պահսլա, կէչէն կիւն ղազէթայի մէզքիւրտէ վէ Մէճմուայի Հավատիստէ վէ անտէն նագլէն Թէրճիւմանը Հագըգաթտա միւնտէրիճ պէնտլէրտէ, մուշարիւլէյհ Պլագ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին գանուն վէ նիզամ թանըմամագ տավասընտա վէ սայիր թէֆէվվուհաթտա պուլունտուղու պէեան վէ էզգյար խտիլմիշ օլտուղունտան, քէյֆիէէթ էմանէթի միւշարիւլէյհաեա րէսմէն սուալ օլունմուշ իտի։ Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսինտէն մէվրուտ թէզքիրէ իլէ վիրիլէն խէպէրտէ, պու մուգապէլէսինտէ հաքք գէվլ թարաֆընտան մէճհուլ պուլունան վարագատա, պէօյլէ պիր սէօզ սէօյլէնմէքլիկինէ տայիր պիր գայտ օլմատըղընտան, սալիֆիւզզիքր ղազէթալարտա րիվայէթ օլունան սէօզլէրին սըրֆ աբաճի խուգիք, պու վէճհ իլէ թէքզիպինի իթմիշ, վէ խալընըզ սայիրէյի մէզքիւրէ սախիլինտէ վուգու պուլան ճէրաեամ Վագըթ ղազէթասը թարաֆընտան էվվէլ ու ախըր թարիգ օլունմագտան նաշի, սաատէթլու Պլագ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի ճանիպլէրինտէն ղազէթաճըլըգ մէսլէքի վէ վազիֆէսի հիլաֆընտա մուհաֆազայը գաւլիեէթ կէօստէրիլմիշ, իշ միւնազաշայի գաթիէնէ միւպէտա օլտուղու անլաշըլմըշ օլմաղլէ, պունտան պէօյլէ ղազէթալարըն պու միսիլլու գաթիեաթ իլէ իշթիղալ իթմէմէլէրի թէնպիհ վէ իխթար, վէ Մէճմուայի Հավատիս ղազէթասը տախի պու խուսուստա հատար մաարուֆը թէճավուզ իթմիշ օլտուղունտան, պաշգաճա թէվպիխ օլունուր։

* * *

Վագըթ ղազէթասընըն պու պապտա միւթալաասը.

"Հիւքիւմէթի Սէնիյյէնին ադալէթ վէ հագգանիէէթինէ էմնիյէթ վէ իթիմատը քէմթէրանէմիզ պէր քէմալ տըր։ Պու ադալէթ վէ հագգանիէէթին միւգթէզիեաթը միւնիֆէսինտէն օլմագ իւզրէ, Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսինտէն թէվարիտ իտէն շահատէթնամէնին այնէն էնզարը ամմէէէ վազ պույրուլմասընը իսթիտա էյլէրիզ, զիրա Պլագ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի հագգընտա, քէնտի իֆատէլէրիյլէ նագլ էյլէտիկլէրի թէվֆիգ պիր չէյ իսնատ իթմէմիշ օլմագ իտտաասընտա պէր տէվամըզ։ Ալէլ խուսուս մէսէլէ գաթիեաթ գէմինինէ ինթիգալ էյլէտիկի քէսմէն պույրուլտուղունտան, ամմէնէ հագգըլթաթը թաամմիւմ օլունմագ, հուգուգը գաթիէէթէն տիր։

* * *

«Պլագ պէյ մատտէսի» սէրլէվհասըյլա Մօնիթէօր Օրիանթալ ղազէթասընըն տիւնքի նիւսխէսինտէ կէօրիւլէն ֆըգրա տըր.

Էկէր ալտըղըմըզ մալիւմաթ տօղրու իսէ, ախիրէն Պլագ պէյ իլէ Վագըթ ղազէթասը սահիպ իմթիեազը պէյնինտէ վուգու պուլան մատտէնին թահգըգը քէյֆիեէթի՝ Ալիէէ Նէզարէթի ճէլիլէսինէ էմր պույրուլմուշ, վէ պինաէն ալէյհ Պլագ պէյին հարէքէթի րէսմիէէսի վէ Օսմանլը րէֆիգըմիզ ալէյհինտէ վագը օլան ազլիեաթ վէ սայիրէսի հագգընտա հիւքիւմէթի Սէնիյյէ ճանիպինտէն իճրայի թահգըգաթ խտիլմէսինէ տայիր Ֆիլիպ էֆէնտի թարաֆընտան խտիլէն խսթիտա գապուլ օլունմուշ տուր։

Զաթէն մահքէմէ, Մազհար բաշա հազրէթլէրինին տայիրէսինտէ վուգու պուլան վէ Ֆիլիպ էֆէնտի գավլինճէ, Պլագ պէյին՝ «պէն նէ՛ գանուն վէ նէ՛ նիզամ թանըրըմ, վէ տատալէթի քէնտիմ իճրա իթմէքլի թէրճիհ էյլէրիմ» տէեու պաղըրմըշ օլտուղու միւնազաշատա հազըր պուլունմուշ օլան շէվաթըն էսամիսինի րէսմէն Շէհիր էմանէթինտէն թալէպ էյլէմիշ տիր։

Խաթըրլարտա տըր քի, պու էօլտա պիր տավա, պունտան էվվէլ էնֆիէճեան ռաճիպ թարաֆընտան տախի Պլագ պէյ ալէյհինէ իգամէ օլունմուշ, չիւնքի օլ հիտտէթմիղաճ րէյիս թարաֆընտան ռաճիպի միւմայիլէյհէ տախի քիւֆթախանէ սէօզլէր սէօյլէնմիշ, չէօյլէ քի Էնֆիէճեան ռաճիպին գավլինճէ, միրի միւշարիւլէյհ՝ հագգընտա տագանագ պիր սուրէթտէ, իրատէլէրի պիլէ թանըմամըշ իմիշ տիր։

Մալիւմուլիւգ օլտուղը պաղը էսպապ... պապա մէզնի, իշպու տավա հէնուզ մուալլագ տըր (1)։ Լաքին մատտէյի ճէմիլսէտէ վէրիլէճէք գարարըն պու էօլտա կէճիքմէսինին մէմուլ տըր։ Զիքր ու պէեան իթմէք իթմէյի թէրճիհ էյլէտիկիմիզ պազը միւլահազաթ իգթիզասընճա, հէր հալտէ հիւքիւմէթի ալիէէ՝ պիր տէվլէթ մէմուրը թարաֆընտան սէպէպլինէթ վէրիլէն պու միսիլլիւ սուի հալէթլէ խիթամ վէրմէկէ պիր թէտպիր թէվսիե էտէճէկի տիր։

Պլագ պէյ հազրէթլէրինին հէր հալտէ գապահաթլը օլմասընը բէչինէն պէեան իթմէք խթմէմէյիզ, լաքին թէքմիլ հագգ միւշարիւլէյհին թարաֆընտա տախի օլսա, հէր տէվլէթ մէմուրընըն վազիֆէսինտէն պուլունան տայիրէյի իթհաֆ թէ֊ճավուզ իթմէյինիզ հիչ պիր մէնֆաաթը օլամազ. փիւնքիւ անլաթմըլըգ մէզահիրէ մէմուրիեէթինտէն խալի տէյիլ տիր զաննըն խուքուգ։

Մէհմէ

Ալլահ վէրէ էօյլէ օլսուն։

Պիզ զաթէն՝ պու կիպի սէօզլէրին սէօյլէնմէսինտէն զիյատէ հիչ պիր վէճհ իլէ վէ հիչ պիր քիմսէ թարաֆընտան սէօյլէնմէմիշ օլտուղունու արզու իթմէկտէյիզ, զիրա Զիւնքի իչ էասէն բէք ազըր վէ հէր վէճհ իլէ չայիանը րէտտ ու թագպիհ վէ միւսթէհճըն միւճազաթ տըր։ Անճագ մատտէ քի ղարաը մէսէլ հիւքմինէ կէչէն մէրհամէթի սէնիյէ պու կիպի սէօզլէրին հիչ սէօյլէնմէմիշ կիպի աստ իթմէք իթմէյօր, պիրիմ պունա գարշըլըգ պիր թէնեէճէյիմիզ օլմաեարագ, վէ պիլ աքս թէվլէթիմիզին մէճտ ու սէնեա իլէ խաս ու թէվգըրէ իլէ միւթահաքքիմ պիր սէօզ չէքմէսի ու թէմինի մէսէլէյի պէյլէ խաթըրլարըզ։

Բիվաեէթի վագըաեա ինանտըղըմըզ պաշլըճա սէպէպի՝ պու քէրրէ Վագըթ ղազէթասը միւթէպէրէ սահիպի իմթիեազը իլէ Շէհիր էմանէթի րիեասէթ օտասընտա վուգու պուլան հատիսէտէն զիեատէ, պունտան ազտըմ պու կիպի սէօզլէրի պիրզիւ գուլաղը իլէ իշիթիպ, թարաֆըմըզտան խապէր վիրէն, վէ րիվաեէթի վագըանըն սըհհաթի հագգընտա թէրէտտիւտ խտէճէք հիչ պիր սէպէպ օլմատըղը մալիւմ վէ միւսէլլէմ պուլունան ղաէթ միւթէպէր վէ հէր քէս ինտինտէ մէվսուգ թանըլան պիր զաթըն չըհատէթի վէ թասդիգի տիր, վէ պու տավա էլան չուրայի տէվլէթտէ տէրտէսթ պուլունտուղունտան, մուհաքէմէնին նէթիճէսինէ գատար խապէր թէքզիպ թէլախի խտիլէմէզ։ Անճագ չու միւնասիպէթլէ պուրասընը տէ իլավէ իթմէլիյիզ քի, տիւնեանըն պու հալինէ պագըպ՝ վար մը քի, սըհհաթինտէն հիչ պիր շիւպհէ խտիլմէեէճէք էսպապ իլէ, պու մէսէլէյի պիլէ միսալ իթթիխազ իտէրէք, հէր քէս պիր էօյլէ հալի պիլմէք իտիլէ, նէ թէ քի վագըթ ու հալ վէ ման-ճըլը իճապընա կէօրէ պիթ-

(1) Իշպու տավա մուալլագ օլմաեըպ, Շուրայի տէվլէթճէ աէքրալ... թահգիգ տիր, նէթիճէսի պէր խայիլ պէյան օլունուր։

թիլմագ օլունան պապը թէտապիրի իճթիհատ ու քէրամանէ էտէ, վէ պագ ինքէարլարա, չիւնքի «գապահաթ սահիպի քիւրք օլա, էնէ իսթինէ սաան օլմազ» տէմիշլէր։

Շունու պունու պիր թարաֆա պըրագըըմ, Պիզզաթ Պլագ պէյ հազրէթլէրինին խսթէրն Էքսըրէսէ եազըսը մէքթուպ մէյլի քէաֆի տիր։ Պունտա Պլագ պէյ մաթպուաթը Օսմանիէէ հագգընտա նէ՛ էֆքեարտա օլտուղունու, վէ ղազէթալարա ճէվապ վիրմէմ, եալանճը վէ միւթէքիպ տիրլէր, վէ մահքէմէլէրէ միւրաճաաթ իթմէլէ կէլինճէ, պէնիմ վագթըմ եօգ տըր, վէ պունուն խարիճինտէ պէն խտարէնին իթիպարընը միւհաֆազա իւզէրիմ տիմէսինէն ղաթէն հագգընտա վագը օլան վէ չու իքի չըգ-գրտան իպարէթ պուլունան սէօզլէրի էսասէն խմզասը թանըմըշ օլարագ նէֆիմա թատուր իթմիշ տիր։ Ցահա Թօհաֆը, "պէն ղազէթալարա ճէվապ վէրիրսէմ, օնլարըն էքմէյինէ եաղ սիւրմիւշ օլուրըմ վէ խալգըն թէվէճճիւհիւնի popularité արթըրմըշ օլուրըմ" տիմէսի տիր։ Ցիմէք օլուր քի, միրի միւմաիլէյհ տախի, խալգըն, եանի էֆքեարը ումումիէէ տէնիլէն չէյին բէք տէ քէնտի լէհինէ օլմատըղընը, վէ քէնտի մէտհ ու սէնասընտան զիեատէ ֆասլ ու գէտիրինտէն տահա զիեատէ խուճէքլէրինի պիլիյ իմզասը իլէ թասթիգ իթմիշ օլոր։

Աճապա պու հալին, եանի գապուլ իմաէ օլմատըղընըն սէպէպ ու հիքմէթի նէ՛ տիր, վէ պու պապտէ էֆքեարը ումումիէէ մի, եօգսա պիր ֆէրտի վահիտ մի հագգըլը վէ եօլսուզ տըր։ Հէր նէ հալ իսէ, պիզ քիւթիւպի մուգատտէսէ գավլինճէ, հիչ պիր վագըթ էֆքեարը ումումիէէ իլէ ըմթիհան օլունմագ իսթէմէյիզ, հաթթա պէնճէ թահքիր տէքլանտըր, օ քիւթիւպի մուգատտէսէ տի քի քէլամուլլահ օլմագ միւնասիպէթլէ հէր լիսանտան, պէյլէրտէն, էֆէնտիլէրտէն վէ սաայիրէնին քէաֆֆէսինտէն պիլէ, մուազզամ վէ հէր սէօզ ու խաթասը կէօնիւլ սայմագ ինթիհապընտան սալիմ օլուպ, պույուրմուշ վէ տէմիշ տիր քի, "Զայն բազմաց, Զայն Աստուծոյ է", եանի էքսէրիէէթին, ճէմաաթըն, խալգըն սէտասը Ճէնապը Հագգըն սէտասը տըր։

Պլագ պէյ հազրէթլէրինէ ահվալը խթմէր իտէրիզ քի, պու թէվէճճիւհ վէ հիւսնիւ շահատէթի ամմէյի հագգընտա ճէլպ իթմէք իմքեան պուլունուր, չիւնքի սայլ չէրէֆ վէ իֆթիխար պունտա տըր, վէ պունա մուվաֆֆագ օլուր իսէ, օ հալտէ մահթումը Օսմանիեէ վէլէվ ալէյհինէ հագգըօլ վէ էսասլը օլարագ պիր նէշրիեաթտա պուլունսա, քէնտի տէվէլի քէմալի, խալգ նազարընտա թէվէճճիւհ վէ բարալար գազանաճագ էտիրսէ, պիլաքիս, հէր քէս օնլարըն եիւզ չէվիրիր վէ չու վէճհ իլէ միւսթէֆիտ օլաճագ էտէրսէ, միւթէզաֆֆիր օլուր, վէ չու վէճհ իլէ, քէնտի տիլխահընա մուգարին նէշրիեաթտա պուլունմայա պիլէ ճէսարէթ իթմէզ։

Աչըգճասը պու գատարը տա քիֆայէթ իտէր . . . :

ԱՐԱՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Քաղկեդոնի Արամեան վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդիսին նկատմամբ անցած աւուր թերթովնիս բաւական տեղեկութիւն տուած էինք ։ Այսօր կ'ուզեմք յիշեալ դըպրոցին յառաջադիմութեան վրայ ալ ճաշակ մը տալու համար, հրատարակել աշակերտաց մէկ քանիին բանախօսութիւնները՝ զորս Պատուարժան Հոգաբարձութիւնը բարեհաճեր է ուղղել մեզի, 'ի բաց առեալ տարեկան տեղեկագիրը, զոր Մասիս արդէն հրատարակած ըլլալով, մենք առայժմ զանց կ'ընեմք, խոստանալով ուրիշ անգամ զայն եւս ընծայել յընթերցումն մեր յաճախորդաց գործոյն կարեւորութեան նայելով ։

Բարեջնորհ Սրբազան Հայր և ազնիւ Հանդիսականք ·

Մարդուս սրտին մէջ այնպիսի ըզգացումներ կան որք չեն կրնար բացատրուիլ, և կենաց մէջ այնպիսի վայրկեաններ կան որոց յիշատակն ժամանակին աւերիչ ժանիքն չէ կարող ջնջել ։ Այնպիսի զգացումներով համակեալ, այնպիսի մի վայրկենի մէջ կը ներկայանամ ձեր առջեւ արտայայտել մեր երախտագիտութեան անբաւ զգացումներն այն Թանկագին շնորհաց համար որոց վերջին պըսակն կ'ընդունիմք այսօր ։ Երջանիկ և միանգամայն տխուր օր ։ Երջանիկ՝ զի այսօր մեր ուսմանց, մեր աշխատութեանց վարձատրութիւնն կ'ընդունիմք, զի կը տանիմք մի յաղթանակ որ որչափ խաղաղ այնչափ փառաւոր, որ որչափ խոնարհ այնչափ վեհագոյն է, զի մեր քրտանց տրիտուր կ'ընդունիմք մրցանակն յաղթութեան ։ Բայց աւա՜ղ, ուրախութեան մեր այս զգացումն տրտմութեամբ խառն է. որչափ կը փափաքէի և որչափ երջանիկ պիտի լինէի, սիրելի ընկերուհիներս, եթէ կարենայի ընդ ձեզ ընդ երկար վայելել մաքուր հաճոյքներն այն կենաց յորմէ այժմ հարկ է բաժնուիլ ։ Ձեզ հետ միասին անցան սահեցան այն յաւիտեան անդարձ մանկութեան գեղեցիկ օրերն, անցեալն մոռանալով, ներկայն լիաբուռն վայելելով ծիծաղկոտ և ապագային անհոգ ։ Այժմ կը հընչէ այն վայրկեանն, յորում պարտիմք հեռանալ 'ի ձէնջ, յորում Թողլով մեր այնչափ տարուան բարքն ու սովորութիւնքն կ'երթամք գլխիկոր նետուիլ անծանօթին առաջ, որ ո՞ գիտէ վըշտեր թէ ուրախութիւններ վերապահած է մեզ, կ'երթամք 'ի ձէնջ հեռի, հեռի նաեւ այն խնամներէ, այն հայրական քաղցր հոգածութիւններէ նոր աշխարհի մը մէջ, նոր պարտականութիւններ և նոր սովորութիւններ ստանձնելու, տանելով մեզ հետ այն քաղցր ու անմեղ յիշատակներ որք մինչ 'ի գերեզման կ'ընկերանան մարդոյ ։

Մնայք բարեաւ ուրեմն, սիրելի ընկերուհիներս, մնայք բարեւ հոգեկըցորդ բարեկամուհիներս, մի մոռնայք զմեզ, ձեր անմեղ հրճուանաց, ձեր դպրոցական ուսմանց մէջ յիշեցէք մեզ, յիշեցէք միշտ թէ մեք ալ մեր բաժինն ունեցած եմք այդ ուսմանց և այդ ցնծութեանց մէջ և թէ այդ ամենուն խորն կը ծլին մեր ապագայ երջանկութեան սերմերն, և թէ այդ ամենէ վերջն պիտի գայ, երբ աշխատիք և յարատեւէք մի օր որ դուք եւս պիտի ընդունիք ձեր յաղթութեան պսակն ։

Իսկ դուք, տեարք իմ Հոգաբարձուք վարժարանիս, Տիկնայք խնամակալուհիք, և դուք իմ բարեյական հայրերս, Տնօրէն, դասատուք, և մեր ամենօրեայ աշխատութեանց վկայք, դաստիարակուհիք, ձեր անձանձիր խնամոց, ձեր հայրական ու մայրական հոգածութեան փոխարէն, ընդունեցէք, մեր անբաւ շնորհակալեաց, մեր անհուն երախտագիտութեան լիալի զգացումներն, զի աշխարհի մէջ ոչ երբէք կարող եմք փոխարինել ձեր շնորհներն, զի ձեր քրտանց ու ուսմանց իբր արժանի տրիտուր ոչինչ կարող եմք ընծայել ։ Մեր սրտերն, ուր անջինջ գըրերով քանդակուած են ձեր երախտիքն, թող արժան յաւիտենական լինին երախտագիտութեան ։ Օրհնեա՜լ ըլլայ այն յիշատակն որ այնքան գուն գործեց մեր սրտերն կըրթելու, մեր հոգին բարձրացնելու և մեր միտքն զարգացնելու · օրհնեա՜լ ըլլայ այն ձեռքերն որ առաջնորդեցին մեր անյողդողդ քայլերն մարդկութեան և առաքինութեան շաւղին մէջ ։ Վստահ եղիք, զի այդ ջանքեր պիտի չը մնան երբէք ամուլ, և կենաց մէն մի յեղափոխ արկածից մէջ, մեր ցաւոց ու ուրախութեանց վայրկեաններու մէջ պիտի ջանամք օգտիլ այդ դասերէն, այն խրատներէն որք չը խնայուեցան մեզ մեր ապագայ երջանկութեան համար, և երբ նոր աշխարհին սեմէն ներս թեւակոխեմք կ'զգամք թէ նոցա շնորհիւ բաւական զօրաւոր եմք դիմագրաւելու և առաւել կոխելու այն ամէն խոչնդոտներ որք կարեն մեր դիմաց ելլել ։ Դուք ուսուցիք մեզ եկեղեցւոյ, ազգի և ընկերութեան պիտանի անդամներ լինել · դուք ուսուցիք մեզ առաքինի ու բարի լինել և մեք պիտի ջանամք գործով ապացուցանել, զի այդ դասերն լաւ տպաւորուած են մեր մտաց մէջ ։

Հայրք իմ, Տեարք ու Տիկնայք, դուք ամենեքին որ հաճեցաք, ներկայ գտնուելով սոյն հանդիսին, նոր փորձ մը տալ ձեր որդեսիրութեան ու ուսումնասիրութեան, վկայ եղիք մեր խոստմանց որով կ'ուխտեմք չընկրկել յաւիտեան մեր պարտեաց կատարման մէջ, որ միայն պիտի լինի մեր ապագայ փառքն և այնու լինիլ արժանաւոր որդիք ձեզ և հայրենեաց ։

ՀԱՑԿԱՆՈՅՇ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

25 յուլիս, 1883·

Տեարք և Տիրուհիք ·

Զգածեալ այն բերկրալից ցույցերէն, որովք համակեալ կը թուի ինձ այս պատկառելի ակումբն, սիրտ կ'առնում ձայնս բարձրացնել և խօսիլ ինչ որ կ'զգամ այս նուիրական պահուս ։

Դաստիարակութիւնն կենսաբեր, որ դարերէ 'ի վեր քաղաքակրթեալ ազգաց լուսաւորութեան ճանապարհ կը հորդէ, շնորհիւ իւր անձնուէր սատարաց, վերջին տարիներու անհրաժեշտ պէտք մի եղած է նաեւ մեր ազգին համար, որ նորանոր ըղձողութիւններով կը ջանայ հետեւիլ միշտ յառաջդիմութեան լուսաւոր շաւղին ։

Ո՜հ, այո՛, այսօր ամէն Հայ լաւ կ'զգայ թէ ինչ է դաստիարակութիւնն, և ինչ են այն գեղեցիկ արդիւնքներ, զոր նա կ'արդասաւորէ մարդկային մտաց և սրտին մէջ ։ Նըկատեմք անցեալն և պիտի տեսնեմք զի ամէն ինչ կայր թաղեալ գոգցես յաւիտենական խաւարին մէջ, իսկ ներկայն կը ժպտի մեզ զուարթադէմ, իբրեւ մի յուսատու հրեշտակ որ կ'աւետէ արշալոյսն Հայութեան ։

Եւ այսօր երբ դուք, ազնիւ Հանդիսականք, կուգայք քաջել ձեր զաւակաց աշխատանաց արդիւնքն, դուք լաւ համոզուած էք անշուշտ թէ մեր ազգային փրկութեան վայրն է դպրոցն, և դաստիարակութիւնն՝ նորա կարկառեալ բազկաց ոյժ տըւող կենսատու զօրութիւնն ։

Ուրախ եմ խոստովանիլ, որ մեր վարժարանին մէջ դաստիարակութիւնն իւր ամէն ճիւղերով կ'աւանդուի ։

Մեք այդ նուիրական յարկին ներքեւ ուսաք մեր պարտեաց ճանաչումն և կատարումն, ուսաք ընկերական օրէնքներն, և որ առաւելն է հետեւեցանք առտնին անտեսագիտութեան դասերուն, որ մեր միտքերն պատրաստեց այն կենաց համար, որ կը բացուի մեր առջեւ դըպրոցական ասպարիզէն յետոյ ։

Մեր այդ նոր կենաց մէջ առաջնորդ պիտի լինին տնտեսագիտական սկզբունքներն, որք հիմն են կարգապահութեան և առտնին զարգացման ։

Մեք՝ որ ուխտած եմք հաւատարիմ աւանդապահներ լինել մեզ աւանդեալ ուսմանց և գիտութեանց, պիտի հետեւինք այն օգտակար բակըզբանց, զորս կը դնէ մեր առջեւ ընտանեկան բարելաւութեան նպաստող տնտեսագիտութիւնն, երբ արդէն դպրոցական բիւր երանելի ասպարէզն կը գոցուի մեր առջեւ, տեղի տալով ընտանեկան կենաց հորիզոնին, որ աւելի հոգերով պաշարեալ է և ունի առաւել-ծանր զբաղումներ ։

Այժմ մի նոր կենաց մէջ կ'սկըսիմք մտնել, և այս վայրկեանն վերջինն է մեր դպրոցական կենաց, զոր ա՜յնքան սիրեցի · այս վերջին օրն է՝ որ կ'անջնեմ իմ սրտի անբաժան ընկերուհեացս հետ, այդ քաղցր յիշատակն քանդակեալ պիտի մնայ միշտ սրտիս մէջ ։

Ուրեմն վերջին անգամ հարկ է, որ կատարեմ իմ երախտագիտական պարտաւորութիւնս առ Մեծապատիւ Հոգաբարձու Տեարս և ազնիւ խնամակալուհի Տիկնայս, որք մեր զարգացման և յառաջդիմութեան համար ջանք չը խնայեցին, խորին և կրկնակի շնորհակալութիւն առ մեր պատուական Տեսուչն, որոյ անձնուէր զոհողութիւնք երախտագիտութեամբ լցուցած են մեր սրտերն. շնորհակալութիւն առ մեր անձնուէր դաստիարակս, որ ջամբեցին մեզ ուսմանց և գիտութեանց հացը, և լոյս տուին իւրեանց մտքէն, ճանչցնելով միանգամայն բարին և գեղեցիկն ։

Մնա՜յք բարեաւ ուրեմն, քորք սիրասունք, ազնիւ ընկերուհիք իմ դպրոցական քաղցր կենաց, կը մեկնիմ ահա՛ 'ի ձէնջ, կը մեկնիմ տանելով ընդ իս իբրեւ անգին աւանդ մեր սիրոյ, այն ոսկեղինիկ սրտեր, որոց խորն կարդացած եմ ազնիւ զգացմանց արտայայտութիւններն · աշխատեցէք և դուք, լոյսն աշխատանաց արդիւնքն է, և ներկայ դարն այդ լուսոյ պսակն կը խնդրէ իւր զաւակաց ճակտին վրայ · աշխատեցէք անխոնջ, մեծ է ձեր ճակատագիրը, դուք հայրենի փառաց արշալոյսն էք ։

Եւ ամէնքս միաբան ջանամք բարձրացնել պատիւն գիւղիս Արամեան վարժարանի, և կրեմք յաւէժ 'ի մեզ այն երախտագէտ զգացումներ, զոր պարտիմք առ մեր բարերարս անձնուէր ։

ԶԱՊԵԼ Գ. ՀԱՐՆԵՑ

21 յուլիս 1883

Գատը-գիւղ ։

Ողջոյն ձեզ, եղբարք իմ և քորք, ո՛ղջոյն որ յաղթական կը դառնայք ճակատամարտէն տգիտութեան վիթխարի Հիդրայն ձեր ոտից ներքեւ տապաստ և դափնեայ պսակներով ձեր ճակատ գեղազարդ ։

Ահա հասաք սահմանագլուխն երկուց աշխարհաց · կը հնչեն չփորք, շարունակեցէք ձեր արշաւանն՝ այդ նոր աշխարհին մէջ դիւցազնութեամբ որով արշաւեցիք համայն ուսումնական աշխարհն, երթայք բարեաւ, Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ։

Ժիրաժիր սանունք և սանուհիք, կը թողուք այսօր վարժարանն որ ձեր երկրորդ ծնող եղաւ ջամբելով ձեզ սնունդ ձեր մտաց, կը մեկնիք սոյն սեղանէն յորմէ յագեցաք, սերմանուեցաք այս կրթական բանաւոր պարտէզին մէջ և այժմ իբրու կոկոն վարդենւոյ գնացէք փթթիլ հայ գիտական դաշտին մէջ որ դեռ գարնան է կարօտ, գնացէք, Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ։

Գիտցաք գերազանցել՝ գիտցաք ապրիլ, աշխատութեան և յառաջադիմութեան անձնաւորութիւններ, անմեղութիւն ձեր սրտին յատկանիշն է, ուսումն ձեր մտաց զարդն և ազնուութիւնն ձեր հոգւոյ պսակն, Երան՛ ձեզ բարերաստիկ ընկերներ զի սիրահարներ եղայք ուսման և թշնամիներ տգիտութեան, 'ի ձեզ սպեղաններ պիտի գտնէ ազգն իւր վիրաց, հոգւոյ և մտաց բժիշկներ էք դուք, նախապաշարմանց հալածիչներ, գնացէք քարոզել եթէ մեռելոյն է խաւարն, կենդանւոյն պիտոյ է լոյսն, գնացէք, Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ։

Ձեզմով պիտի ստուարանայ հայ երիտասարդութեան պատուաւոր փաղանգն, և ձեզմով, քորք իմ, պիտի վեհանայ պատիւն հայուհեաց, պիտի յառաջանաք դուք յաւիտեան և ձեր ուսուցիչք պիտի բերկրին, որպէս մշակն կը հրճուի իւր բեղմնաւոր վաստակին վերայ, առատ հունձքին վերայ ։ Ձեր սկզբունքն և նպատակն եղաւ դէպ 'ի լոյս յառաջանալ, համոզուեցաք թէ հրաշից ծնողըն է յարատեւ վաստակն, և ժամանակին ճանչցաք դուք յարգն և նորա օղակներն մարգարիտներով հիւսեցիք, ձեր քրտնաթոր վաստակն պսակեց այն ջանքեր զոր ձեզ չի խնայեցին ձեր երջանկութեան բաղձացողներ, ուրախ է ձեր սիրտն այսօր, զուարթ է ձեր դէմքն զի գոհ է ձեր խիղճն, լուսոյ տաճարն ձեզ ընծայեց սիրտ մի մարգասէր, 'ի ձեզ ներշնչեց ոգին հայրենեաց որոյ հուրն կը ծխայ այժմ ձեր սրտին մէջ և վաղիւ պիտի բոցաւորի ։ Ստացաք զէնքեր մոլութեանց և մոլորութեանց դէմ, ստացաք պաշար ձեր կենաց ձմեռն ամոքելոյ, ոչինչ խոչընդոտ կարէ լինել ձեզ, շարունակեցէք ձեր ուղեւորութիւնն · Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ·

ՏԻՖԼԻՍԻ ԱՂՋԸ

46

հագգընտա զիեատէսիյլէ միւսայիտ կիթմէքտէ, վէ պանգաեր տէրիւհտէ իթմէսի · մաhզա պուետան էվվէլքի գումար օեունունտա քէնտիսինտէն գըրգ պէշ պին ֆրանգ գազանմըշ օլան Մ· տը Բանտալտան օլ ղայպըննըն աճըսընը չըգարմագ մագսէտինտէն իպարէթ պուլունմագտա օլուպ, մէրգում Մ· տը Բանտալըն գումար տայիրէսինէ կիրտիկինի կէօրիւր կէօրմէզ, եւըքսէք սէտա իլէ,

— Ագշամ խայր, պա՛րօն, զաթընըզըն հաֆթատա պիր կիւն գումարա կէլտիկինիզի, վէ պու կիւն գումարա կէլմէնիզէ մախսուս օլտուղունու պիլտիկիմտէն, պու ագշամ խասսէթէն սիզին իչին պուրաեա կէլտիմ ։ Զաթընըզ հաֆթանըն ալթը կիւնիւնի բահաթ իտիպ, սալթ ճումաա իրթէսի կիւնլէրի չալըշըրսընըզ, տէտի ։

Մ· տը Բանտալ սօղուգ գան իլէ,

— Աֆվ իտէրսինիզ · պէն պու ճիհէթլէ զանէթ թէնպէլիմ, տէեու պէեան իյլէտի ·

— Օ՛, պէն սիզի իթապ իթմէեօրում, չիւնքի սիզ տայիմա գազանըրըընըզտան, բահաթ իտէպիլիրսինիզ, հաթթա ազիզիմ, տահա կէչէնտէ պէնտէն պիր միգտար չէյ գազանմըշ օլտուղունըզտան, անըն աճըսընը չըգարմագ իսթէրիմ ։

«Աճա՜յիպ, գօմանտան տա պուրատա իմիշ · Ալ սանա պիրինի տահա քի, չօգլուգ մէյտանա չըգըըր եօգ տուր ։ Նա՛սըլ գարըլար, ֆէնա տէյիլ հէ՞ ։ Օագըն ինքեար կէլմէյին, տահա էվվէլքի ագշամ մէչհուրէ ժան տը Լօրիս իլէ պիրլիքտէ Գաֆէ տէղ Անկլէտէն տիշարը չըգտըղընըզը կէօրտիւմ · Տիմէք տիր քի մէգպուրէ իլէ թէքրար միւնասիպէթ բէյտա իթտինիզ ։

Պու արալըգ ղայպ իտէն գումարպազլար եւըքսէք սէտա իլէ,

— Պա՛գսանա, էլլէրիր արթըգ, պիզ պուրաեա ֆահիշէլէրտէն պահս իթմէեէ կէլմէտիք ։ Եա պանգա բիասէթինէ տէվամ իտին, եօգսա պանգատան գալգըն, տէտիլէր ։

Կօնթրան՝ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտի իսէ տէ, մատամ տը Լօրիս իլէ օլան միւնասիպէթինի եւզիւնէ գարշը պէեան իտէն օլ սայղըսըզ քիմսէ ալէյհինտէ տէրունէն ազիմ հիտաէթ հիսս իյլէմէքտէ իտի ։

Մ· տը Բանտալ թէպէսսիւմ իթտի, ֆագաթ պանքերին սէօզլէրինտէն հիչ պիրի հագգընտա պէեանը էֆքեար իթմէյիպ, մասաեա, քէնտիսինտէն էվվէլ կէլմիշ օլան գումարպազլարըն եանընտա օթուրտու ։

Կօնթրան տախի պու մինվալ իւզրէ հարէքէթ իթտի, չիւնքի գումարտա տայիմա իյի կէլէնլէրին սօն կէլէնլէրի մասաեա թէգարրուպ իթմէսի գայտէտէն օլուպ, իշպու գայտէ իսէ թէմամէն իճրա իտիլիր իտի ։

Պինաէնալէյհ կօնթրան իլէ Մ· տը Բանտալ եան եանա օթուրուպ, Մ· տը Բանտալ,

— Այնի մասաեա՞ մը օյնաեաճաղըզ, տէյու սուալ իթտի ։

— Խա՛յր, սիզ պէնտէն զիեատէ սէրմայէ իլէ օյնաեաճաղընըզտան, սիզի թաճիզ իթմէք իսթէմէմ ։ Պինաէնալէյհ զաթընըզ սօլ մասաեա, պէն տէ սաղ մասաեա օյնարըզ ։ Պու սուրէթլէ էկէր պախթըմըզ եավէր օլուր իսէ, (Սարթիլլիյի իյմա իտէրէք) շու թիւթիւն գապընը պիր ան էվվէլ պօշալթըրըզ, տէտի ։

— Լիրա Թօրպասը տէսէնիզ, տահա միւնասիպ օլուր, չիւնքի մէրգում չիշմանլըղը տէրէճէսինտէ զէնկին տիր ։

Սարթիլլի պու արալըգ,

— Հա՛յտէ պագալըմ, կէճիքէն էֆէնտիլէր, պանգաեա ագչէնիզի գօեուն ։ Մալիւմ եա՛, պէն ուֆագ թէֆէք օեունլար սէվմէմ, տէեու պէեան իյլէտի ։

— Պէն եիւզ լուի գօեօրում, տէտի պարօն չըգտանընը չըգարարագ ։

— Պէն տէ գայմէ օլարագ օն լուի գօեօրում, տէեու իլավէ իյլէտի կօնթրան տ'Արպուա հիճապ իլէ ։

— Իշթէ պունլար ալէա, պարի օյնանըլան օեուն զահմէթի տէեէր, տէտի պանքեր գապա պիր սէտա իլէ ։

Սարթիլլի իքի թարաֆտան տախի ղայպ իտինճէ, գումարպազլար պախթըն տէօնտիւկիւնիւ քէշֆ իտէրէք, պաշլարընը եօգարը գալտըրըտըլար ։

Ֆիլվագի պախթ տէօնտիւ իսէ տէ, պունտան եալընըզ պարօն միւսթէֆիտ օլուպ · հալ պու քի գօմանտան, իքինճի բարթիտէ գօյտուղու ագչէյի տէ քեարընը տախի ղայպ իթտիկի միսիլլու, մուախխարէն օյնանըլան բարթիլէրտէ տէ զարարընը չըգարամատը, վէ պէօյլէճէ սօլ թարաֆ մասաեը իֆլաս օլտուղու հալտէ, սաղ թարաֆ մասաեը տայիմա քեար իթտիկինտէն, պիր չարեէք սաաթ սօնրա կօնթրան՝ էն սօն գայմէսինի տախի ղայպ իթտի ։

Պու օեունտա Սարթիլլիեէ հիչ պիր մուվաֆֆագըյէթ իսապէթ իթմէյիպ · չիւնքի Մ· տը Բանտալ պիր արա էօյլէ պիր ֆօռսէ չըգըշը քի, պանգա պիլէ տիւշարը մուղայիգա օլտու ։ Հասըլը սօլտաքի գումարպազլար մաhզունէն պիրէր թարաֆա չէքիլմէեէ պաշլատըլար, հալպու քի սաղ թարաֆտաքիլէր գազանմագտա, վէ էզճիւմլէ եալընըզ պարօն տը Բանտալ՝ ֆրանսա պանգաընըն գայմէ բաքէթլէրինի պիր թարաֆա եըղմագտա իտի ։

Գօմանտանըն սէրմաեէսի թիւքէնմէքլէ, օեունտան չէքիլմիշ օլտուղունտան, Մ· տը Բանտալ մէրգումուն գուլաղընտան աշաղըեա,

— Իսթէրսէնիզ սիզէ պէշ եիւզ լուի վէրէյիմ, տէտի ։

— Խա՛յր, թէշէքքիւր իտէրիմ, եէնիտէն պունու տա ղայպ իթմէքէ չօգլուգ արզում եօգ տուր ։ Անճագ պանա գարզէն եալընըզ պին ֆրանգ վէրին, էկէր պու բարայը տախի ղայպ իտէրսէմ, արթըգ գալքըն չէքիլիրիմ, տէեու կօնթրան ճէվապ վիրտի ։

Գօմանտան պարօնտան խօշլանտըղընտան վէ անընլա իւլֆէթ բէյտա իտիպ, տայիմա կէօրիւշմէյի արզու իթտիկինտէն, ֆէրտասը կիւ-

Եւ դուք ո՛վ կուսանք, կ՚երթայք հայրենասուէր հայուհեաց կարի սահմանափակ թիւն աճեցնել, ձեզ նման ուսումնապերճ օրիորդներ սակաւ են ՚ի մեզ և ո՛րքան իր մի լինի սակաւ և պատուական այնքան մեծ է իւր արժէքն ։ քանի՛ վեհ է մայրութեան պաշտօնն, ո՛չ նա ինքն է մարդկան առաջին դաստիարակն, ո՛չ նա է աւանդապահ մայրենի լեզուոյն, նա ինքն տպաւորիչ մանկական զօղտր և ազնիւ զգացմանց և նորա դաստիարակութենէն կախումն ունի մարդկային ազգի զարգացումն ու փրկութիւնն ։ Գնացէք ուսուցանել ինչ որ ուսայց ձեզ վարժարանն, նմանեցէք ձեր Նախամարց և Հայ Շուշաններու յիշատակն անմահացուցէք, յիշեցէք Գողթան ձեր սիրանոյշ քոյրերն և հայրենի փանդռան արտասուօք տամկացեալ թելերուն տուէք նոր աշխոյժ և փոխան ոգւոյ և թաղծութեան ոգեցէք պայծառ արշալոյսն նորոգ, երթայք բարի՛ սիրասուն մեր քոյրեր, Հայոց անբախտ դաշտերուն սփռել ծաղիկներ, երթայք բարեաւ լուսոյ վարսամներ ՚ի ճակատ, Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ։

Իսկ դուք, սիրակցորդ եղբայներ, լուսոյ խորանին սպասարկուներ, գիտութեան ոսկի հանքին անխոնջ փաստակաւորներ, գնացէք հորդել կենաց այն կոճ ուղին որ ձեր եղբարց պիտի լինի արահետն, ժամանակն է ձեր բաժինն, մացառուտ ու փշալից ուղին և միթէ այն դատակներ պիտի կարե՞ն խոցոտել ձեր ոտներն —ոչ բնաւ ։ Խաղաղ ծովախորշին մէջ նաւարկեցիք փոթորկաղերծ, այժմ մի անեզր Ովկէան կը պարզի ձեր առջեւ որ կոհակներ ունի վիթխարի և խութեր ահաւոր, այլ ձեր ուղղեցոյցն է փարոսն գիտութեան և աստղն լուսոյ կը ճաճանչէ ձեր վերեւ ։

Լուսաւոր էր այն աշխարհն յորում ապրեցաք մինչ ցայժմ, այլ կը պատմեն եթէ սահմանագլխին յանկոյս կը տիրէ խաւարն գէճ որ մարդ առխարխափ կ՚ընթանայ և սոէպ կը գահավիժի յանդունդս, այլ դուք լուսոյ ջահեր կը կրէք ՚ի ձեռին որ յառաջ խաւարն պիտ՚ընկրկի ։

Ձեր ճակատներ արժանացան գափնեայ պսակներու, այդ պսակներն անթառամ մնան կենաց արեւակեզ հովտին մէջ. ցաղթող հանդիսացայք թատրաբեմին առաջին արարուածին մէջ, դիւցազն հանդիսանայք երկրորդին մէջ. Ցարէք մեր իղձերն ընդ ձեզ, ձեր օրինակն խրախոյս է մեր սիրտերուն, Աստուած առաջնորդ ձեր քայլերուն ։

Աշակերտ Զ-րդ կարգի
Արամեան վարժարանի
Տ. ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ

1883 յուլիս 24

ՄԻՈՒԹԷՆԿՎԻՅԷ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԱՀՎԱԼԸ ՍԸՀՀԻԷՍԻ

Գօլէրա իլլէթի միւտհիշէսի հէր նէ գատար Մըսըրըն պիւյիւք պիր գըսմընտա հիւքմիւնիւ իճրա իյլէմէքտէ իսէ տէ, շիտտէթի կիթտիքճէ աղալմագտա պէր տէվամ տըր ։ Պինաէպէրին Պէյրութ վէ Իզմիր թէհաֆֆիւզխանէլէրինտէ բըղըլմըշ օլան քիւլֆէթլի էշխաս էթրաֆընտա մուխաթարանըն տօլաշմագտա օլտըղը, Պէյրութտան ալընան րաբօրթօլարտան անլաշըլմագտա պէրապէր, Սթանպօլ չէհրինին իչպու աֆէթտէն խալի օլաճաղը մէմուլ օլունուր ։ ըՍթանպօլ իչին սէլամէթ չարէսի նէկեանէսի խասթալըղըն եագլաշմասընը մէնէտէն իպարէթ օլուպ, զիրա պիր քէրրէ խասթալըգ պուրաեա կիրէր իսէ, չէհրիմիզին ահվալը սըհհիէսինտէ քէնտիսինէ պիւյիւք պիր սէրմաեէ պուլաճաղընա իշթիպահ եօգ տըր ։ Պունու, մէրճիինի իթապ իթմէք, նէ՛ տէ ահվալը մէզքիւրէյի իսլահ զըմնընտա իտիլէն մէսաիյի թագտիր իթմէք իչին սէօյլէմէեօրուզ ։ Մէսաիյի վագըանըն էքսէրիսի, եէեէճէք չէյլէրէ, մէսէլա մէյվէլէր, ժանպօնլար, վէ սըհհէթէ մուզիրր տէեու թանըլմըշ օլան տիւկէր նաֆագալարըն զապթը խուսուսունա հասր իտիլիեօր ։ Իչպու թէտապիրտէն միւսթէֆիտ օլապիլէն էհալինին միգտարըը հիսապ իտէմէզ իսէ.ք տէ, միգտարը մէզքիւրըն բէէք ճիւզի օլտուղունու զանն իտէրիզ ։ Լաքին մուխաթարա՝ եէնիլէն նաֆագատան զիեատէ, ալընան հահատա վէ իչիլէն սուտա մէրքիւզ օլուպ, հէր եէթիգ քիմսէ՝ քէնտինին վէ էվլատլարընըն նաֆագասընը ինթիխապ իտէպիլիր, ֆագաթ հավա իլէ սուեա կէլինճէ, պունլարը ինթիխապ իտէմէզ, չիւնքի հէր նասըլսա ալմաեա մէճպուր տըր ։

Իչպու սաթըրլարը եազան քիմսէ, չըգան ճումա կիւնիւ, Գասըմ-բաշա մահէլլէսինի տօլաշմագ, վէ օլ "էօլիւմ կէօլկէսինին" վատիսինտէն կէչմէք վէ էհալիսի ղաեէթ սըգ օլան իչպու վատինին իքի թարաֆընը կէզմէքլէ ագշամ իթմիշ տիր ։ Գասըմ-բաշա լաղըմընըն էօրթիւլմէսի իչին պազը թէտապիր իթթիխազ օլունմագ իւզրէ խուկի րիվաեէթ օլունմուշ, վէ ֆիլվագը պիր չէյ եաբըլմագ իւզրէ, լաղըմըն ճէնուպ թարաֆընըն ուճունտա պազը ամէլէաթը իպթիտայիէ աչամէթլէրի կէօրիւլմիւշ իսէ տէ, ամէլէաթը մէզքիւրէնին մագսատէ զայրի քեաֆի օլտուղունու, վէ գօրգուլմագտա օլան մուխաթարաեա գարշը գօյմագ իչին, հիչ պիր սայ ու իգտամըն իչպու ամէլէաթը վագթինտէ միւէսսիր գըլամաեաճաղընը պէեանտէ թէրէտտիւտ իթմէյիզ ։ Գասըմ-բաշա լաղըմը, էվվէլ նէ՛ հալտէ իտի իսէ, պու կիւն տախի այնի հալտէ տիր ։

Շէօյլէ քի սիեահ վէ գօգմուշ պիր սու, աղէսթէ աղէսթէ ագարագ, գայնամագտա օլան վասի մուրտարլըգ կէօլլէրինէ եաբըլմագտա, վէ կէօլլէրին էն վասի վէ էն մուրտար օլտուգլարը մահէլլէրտէ գահվէլէր կէօրիւլիւպ, պունլարտա օթուրան միւշթէրիլէր, զէհիրլէնմիշ օլան հավաը ալմագտա տըրլար ։ Մէզքիւր կէօլլէրին եագընլարընտա պազը գուեուլար օլուպ, չիւպհէսիզ լաղըմըն սուլարըյլա մուրտարլանան պու գուեուլարըն սուեունու մահէլլէ խալգը քէնտի իհթիեաճլարընա գուլլանըրլար ։ Անա լաղըմընըն իքի թարաֆընտա պուլունան էվլէրին սու եօլլարը աչըգ օլուպ, պունլարըն իչինտէքի սիեահ մատտէլէր արասընտան պիր թագըմ բիսլիք ճէրէհան իտէր ։ Պազը խանէ սահիպլէրի՝ կիւեա բիսլիքլէրինին մուհաֆազասընա մախսուս օլմագ իւզրէ, մէզքիւր եօլլարըն աղըզլարընտա պիրէր չուգուր գազըլըրթըրըգլարը կէօրիւլիւպ, տիւկէրլէրի տախի օն իքի կիւմի գըլթա էվլէրին պօճունա չիւթլէր ինշա իթտիրմէք իւզրէ իմթիֆագ իթմիշ օլուպ, վէ պու չիւթլէրին գարշուսու օլմատըղընտան, բիսլիքլէր օրալարտա տէօքիւլիւր ։ Տէրէնին իքի եօգուշունտա տախի պու հալ մէվճուտ օլուպ, իչպու էվլէրին պիլճիւմլէ սէքէնէսինին՝ քէնտիլէրի իլէ գօնշուլարընըն մուրտարլըգլարը թէաֆֆիւնլէրի իչինտէ եաշամագլարընա պագըլըրսա, պու ճիվարլարտա չօգ տէֆա տէհշէթլի խասթալըգլար զուհուր իթմէկէսի հագգըամըէն ճաի թէաճճիւպ տիւր ։ Հէր թարաֆտա մուրտարլըգ եըղընլարը կէօրիւլմէքտէ, վէ հավա էօյլէ պիր սուրէթտէ պուլանմագտա տըր քի, ճումա կիւնիւ պիզիմ իթտիկիմիզ զիեարէթ կիւպի, օ մահէլլէյի էթրաֆըյլա զիեարէթ իտէնլէրին՝ կէօրտիւքլէրինի գօլայլըգլա ունուտամաեաճագլարը տէրքեար տըր ։ Պինապէրին, էօթէտէ պէրիտէ թիւթիւսիւ վէ սայիրէ իսթիմալ իտիլմէքլէ, պու հալին իսլահը գապիլ օլամագ կիւպի, ժանպօն վէ գավունլարը զապթ իթմէքլէ տէ հիչ պիր շէյ օլամազ ։ Ըսմուրը սըհհիէ նօգթայի նազարըյլա, պու խուսուս պիւյիւք պիր ֆէնալըգ օլուպ, պու ֆէնալըգ՝ անճագ էրպապը գէվմէթլըն նէզարէթի թահթընտա գիւլլի մէսարիֆ իտիլէրէք մահվ իտիլէպիլիր ։ Ֆիլվագը սալթ պիր լաղըմը էօրթմէքլէ մաթլուպ հասըլ օլամազ, իլլա, քէսիր իւլ էհալի իլէ մէսքիւն օլան պիր մահէլլէտէ միւքէմմէլ սուրէթտէ պիր լաղըմ եօլու եաբըլմալը տըր ։ Պունուն իչին տէ, թէքմիլ տէրէնին ուզունլուղունտա քէմէրլի պիւյիւք պիր լաղըմ, վէ հէր թարաֆտան եօլլար ինշա իտիլէրէք, պու եօլլար պիլճիւմլէ էվլէրին սուլարընը ալարագ, անա լաղըմընա կէթիրմէլի, վէ բիսլիք՝ թէրսանէնին թա՛ էօնիւնէ ագմամագ իչին, անա լաղըմը՝ տէրունի քէօբրիւ տէնիզինին էբէյլինէ մէսաֆէսինէ գատար թէմտիտ օլունմալը տըր ։ Պու տէտիկիմիզ չէյլէր՝ Գասըմ-բաշա իչին էյզէմ տիրլէր, վէ իչպու իչար իյլէտիկիմիզ թարզտա ֆէնալըղըն մահվընա չալըշըլմատըգճա, թէտապիրի սայիրէ չօճուգճա չէյլէր սաեըլըրլար ։

Պունտան պաշգա, թէտապիրի սայիրէնին տախի մունթազամէն վէ միւքէմմէլէն իճրա իտիլմէքլէրինի պէեանէ մէճպուրըզ ։ Շէօյլէ քի հէման հէր թարաֆտա, սօգագլար օլ գատար բիսլիք իչինտէ տիրլէր քի, Եվրօբանըն հիչ պիր պայըթախթընտա պու հալէ ճէվազ վէրիլմէմէճէկի տէրքեար տըր ։ Սօգագլարըն սիւբրիւլթիւլմէսի՝ մաթլուպ զայրի քեաֆի սուրէթտէ իճրա օլունուպ, ատէթա թօզ գալտըրըլմագտան իպարէթ պուլունմագտա տըր ։ Սօգագլար սուլանմաեընճա, թէմիզլէթմէք գապիլ տէյիլ տիր, վէ պէլէտիեէ տայիրէլէրինին իսէ, նէ՛ սուլարը, վէ նէ՛ տէ սու թէտարիքի իչին բարալարը վար տըր ։ Պու չէյլէր՝ հէր թէնսիգաթը պէլէտիեէ մէսէլէսինին հալլ ու թէսվիեէսինէ մէրքիւզ օլուպ, պիր գաչ սէնէ էվվէլ իհտաս օլունան թէնսիգաթ եէնի պիր իւսթիւ պրագըլմըշ տըր ։ [illegible] իսէք տէ՛ ասլա ֆայտէ իթմէմիշ տիր, վէ չիմտի իսէ, մուխաթարա թէհտիտ իյլէտիկի ճիհէթլէ, պու մուխաթարատան գուրթուլմագ իւզրէ պէլէտիեէլէրին վասայիթ մէֆգուտ տըր, վէ պէլէտիեէ տայիրէլէրի՝ պաշլըճա [illegible] հալլ իչին եալվարմագ մէճպուրիէթինտէ տիրլէր ։

Շու արալըգ հագըգաթէն ագլանէ պիր խալթը հարէքէթ վար իսէ, օ տախի, տէվայիրի պէլէտիեէյի էվվէլքի հալինէ իատէ իթմէքտէն, քէնտի վարիտաթլարընը թէքմին գըլմագտան, վէ վարիտաթը մէզքիւրէնին մէվատը սայիրէեէ գուլլանըլմամասը իչին, թէտապիրի չէտիտէ իթթիխազ իյլէմէքտէն իպարէթ տիր ։ Շիմտիքի մուխաթարա միւնասիպէթիյլէ, Գասըմ-բաշատաքի ֆէնալըղըն էօնիւնիւ ալմագ ֆըրսաթը կէլմիշ իսէ տէ, պու մուխաթարա կէլէճէք սէնէ թէքրար զահիր օլապիլիր, եանի գապիլ տիր քի, գօլէրանըն թօխումլարը՝ պու ղըշ Մըսըրտա գալըն վէ կէլէճէք սէնէ Օսմանպօլա սիրայէթ իթսին ։ Հէր նէ տախի օլսա, թէտարիքեաթըմըզը կէօրմէքտէն, տիւկէր պիր տէֆա գօլէրանըն աբանսըզ կէլմէսինէ միւսաատէ իթմէմէլիյիզ ։ Էկէր պէլէտիեէլէր՝ տէվայիրի պէլէտիեէ թէրէթթիւպ իտէն վազիֆէյի իճրա իտէճէք պիր հալէ վազ օլունուրլար վէ վասայիթի լազըմէեէ մալիք պուլունուրլար իսէ, պէլէտիեէլէրին վազիֆէլէրինի իֆա իթմէմէլէրի գապահաթը, օլ վագըթ էհալի իլէ մաթպուաթ իւզէրինտէ գալըր ։

([illegible])

ԻՍՔԻԱ ՖԷԼԱՔԷԹԻ

Իթալիա գրալը օգուսթոս ալաֆ 1 տէ, պիր պուչուգ սաաթ գատար Գազամիչիօլաեը զիեարէթ իտիպ, ֆէլաքէթին էն զիեատէ նուֆուսս թէլէֆ իթտիկի մահէլլէրտէ տուրմուշ տուր ։ Միւշարիլէյհ զաթէթ միւթէէսսիր պիր հալտէ օլուպ, քէմալ էսէֆլէ պազը սէօզլէր իրատ իյլէմիշ, վէ հառաթթա գալանլար, միւշարիլէյհին էթրաֆընը իհաթա իտիպ, ալլահարագ պէեանը թէշէքքիւր իթմիշլէր տիր ։

Պատէհու գրալը միւշարիլէյհ՝ Ֆօրիօ վէ Լագօ-Ամէնօ նամ մահէլլէրի զիեարէթլէ, հէր թարաֆտա, միւթէէսսիր էհալինին ալգըշլարըյլա գարշուլանմըշ տըր ։

Լագօտա, գարըսընը վէ էվլատլարընը ղայպ իթմիշ օլան չէհրին միւտիրի, գանլը էլպիսէլէրիյլէ գրալըն հուզուրունա կիտէրէք, "Հաշմէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի, հէր չէյտէն էվվէլ վազիֆէմի իֆա իթմէք իւզրէ հուզուրունուզա կէլտիմ" տէմիշ տիր ։

Նիւ պիր վէսիլէ իլէ էվինէ կիտէպիլմէք, վէ հէմ տէ Բէլիգանըն պաղչէ տիվարընտան կէչէրէք, պէր թագրիպ նապէտիտ օլմուշ օլտուղու Գարտինալ-Լըմուան սօգագընտաքի խանէյի էթրաֆըյլա թէտգիգ իյլէմէք իւզրէ, իրթէսի կիւնիւնէ գատար մէրգումա պօրճլու գալմայը թէճվիզ իթտի ։

Իմտի Մ. տը Բանտալ՝ կօնթրանա պիր ատէտ պինլիք գայմէ վիրիպ, հալպուքի մէրգում պունու տա ղայպ իթտիկինտէն,

— Արթըգ օյնամամ, վէ եէտիմիտէ օլան օն ատէտ լուիյի տէ սուբէ իչին մուհաֆազա իտէբիմ, տէտի ։

Պու էսնատէ, տիկէր մասատա պարօն՝ պանգանըն գուսուր ագչէսինի տէ գազանըպ, եէբինտէն գալգտը ։ Սարթիլլի՝ գըրմըզը պօզագլը իւբինիօ պալըղը կիպի գըզարմըշ օլուպ, ատէթա չաթլաեաճագ տէրէճէտէ պուլունմագտա վէ տէնիզ տամասը միսիլլու նէֆէս ալըպ վիրմէքտէ իտի ։

Տէսթէրնէյ իսէ, պու օեունտա քէնտի հիսսէսինի ալմըշ օլտուղու հալտէ, Սարթիլլիեէ իլթիֆաթէն,

— Գազըտ գազանմըշ կիպի պուրատա տուրաճագ տէյիլիզ ա՛ ։ Հայտէ, աղիզիմ, արթըգ գալգալըմ ։ Իպէթթէ պաշգա տէֆա իգպալինիզ եավէր օլուր, տէտի, վէ Սարթիլլի տախի,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, վէ կէրչի էլլի պին ֆրանգ գայպ իթտիմ իսէ տէ, էկէր Բանտալ պանգաեը տէբիւհտէ իտէր իսէ, թէքրար քէնտի ալէյհինտէ օյնամագտան կէրի տուրմամ, տէեու պէեան իյլէտի ։

Պու իֆատէ իւզէրինէ, ճիւմլէսի, չէօյլէ քի գարար իտէնլէր պու վէսիլէ իլէ գարալարընը չըգարմագ, հալպուքի քեար իտէնլէր՝ իգպալլէրի պիր քէրրէ եիւզլէրինէ կիւլմիւշ իքէն, պունտան տահա զիեատէ միւսթէֆիտ օլմագ իմքեանը, կէօզլէրինի պարօնա տօղրու աթֆ իթտիլէր ։

Լաքին իքի րէֆիգլէր՝ պէյնլէրինտէ մախֆի ճէք իսթիշարէ իթտիքտէն վէ գօմանտան ֆէվգէլատէ աճ օլտուղունու րէֆիգինէ պէեան իյլէտիքտէն սօնրա, Բանտալ՝ թէքլիֆի վագըմ մուվաֆագաթ իթմէտի, վէ կօնթրան պիր քէօշէտէ սիկարասընը եագմագտա օլան Տէսթէրնէյէ խիթապէն,

— Գաֆէ ալըլա Բէյէ կիտէճէյիզ, տէյիլ մի, տէեու սօրալ իյլէտի ։ Տէսթէրնէյ տախի,

— Էվվէլէթ, ալիզ տօսթում ։ Մէզքիւր գահվէխանէտէ 19 նումերօլու օտաեը սօրունուզ ։ Աթ ճանպազը թէաթրօսունտան չըգըլըրքէն, իչպու օտաեը թութմուշում տուր, վէ իւչ չարեէքտէն պէրի տէ կէլիրիմ ։ Պու միւտտէթ զարֆընտա Սարթիլլիյի, վագը օլան զարարընտան տոլայը պիր ազ թէսէլլի իտէճէյիմ ։ Էկէր ատէմէթլի գատընլար, պէնտէն էվվէլ կէլիրլէր իսէ, քէնտիլէրինի գապուլ իտէնիզ ։ Չագտա պունլարը թանըրմազ իտէնիզ տէ, խօրէատ մախլուգլար տէյիլ տիրլէր ։

— Սիզ միւսթէրիհ օլուն պիզ իճապընա պագարըզ ։

Մ. տը Բանտալ պու արալըգ ասլա լագըրտը իթմէեէրէք, գօմանտանըն եանընտան կիտտի ։ Պու սուրէթլէ ճէչիլ սալօնտան տըշարը չըգըլըրքէն, կօնթրան՝ պարօնա չէօյլէ պէեան իթտի ։

— Զաթէնըզըն րէյինի ալմագսըզըն, մէզքիւր գաճմախանէյէ կիտմէսինի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, էկէր սայիր թասավվուրլարընըզ վար իսէ, պունլարըն խիլաֆընտա պուլունմագ իսթէմէմ, վէ չաեէտ պուրատա գալմայը թէրճիհ իյլէրսէնիզ . . .

Պարօն իսէ, մէրգումուն քէլամընը քէսէրէք,

— Այա ։ Սարթիլլիեէ վէրտիկիմ պու գազանճըգ պիր տէրսի քեաֆի ատտ իտէրիմ ։ Մէրգում պիր գաչ սէպէպլէ պու տէրսէ չաքէօթէ պուլունմուշ տըր ։ Էվվէլա պէնտէն ագչէ գազանմագ արզուսինտէ պուլունտուղունու ասլա սէթր իթմէմէքտէ տիր քի, տօղրուսու պէն տէ, գումար օեունունու մէնֆաաթ թարղընտա օյնաեան ատէմլէրտէն խօշլանմամ ։ Սանիեէն վէ խուսուսիլէ, պօշպօղազ պիր քիմսէ օլմասընտան տօլայը քէնտիյի իթապ իտէրիմ ։

— Նէ՞ կիպի պօշպօղազլըգ ։

— Յանհա պիր ազ էվվէլ, հէր քէս մուվաճէհէսինտէ, զաթէնըզլա թամամ իթմիշ օլան վէ շիւպհէսիզ եագընտէն սիզէ միւնասէպէթի պուլունան պիր գատընըն իսմինի վիրմէսի պօշպօղազլըգ տէյի՛լ մի տիր ։ Թէրպիեէլի պիր քիմսէ պու եօլտա խէթա իթմէզ ։

— Լաքին զանն իթմէմ քի Սարթիլլի պու սէօզիւ պիր ֆէնալըգ իչին սէօյլէմիշ օլսուն ։ իսմինի վիրտիկի գատըն, Գաֆէ Անկլէտէ պիր միւսաֆիրլէ թամամ իթմիշ օլտուղու իչին գապահաթլը ատտ օլունուր գատընլարտան տէյիլ տիր ։

— Հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պիրիսինի միւնասիպէթսիզ օլտուղու ֆարզ իտիլէն վէ պէլքի տէ գաթըն միւնասիպէթի պուլունմաեան պիր գատընըն իսմի, ալէնէն թէլէֆֆիւզ օլունմամալը տըր ։

— Մատամ չու տըր քի, վագըթլիյէ պէն, մատամ տը Լօրիսին մաշուգը օլմուշում տըր . . . Իպթէթթէ մէրգումէ հագգընտա պահս օլունտուղունու իշիթմիշսինիզ տիր ։

— Այա ։

— Հալպուքի զէվգ ու ճիւնպիշ ալէմինտէ մէզգուրէ բէք թանըլմըշ տըր ։

Մ. տը Բանտալ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Պէն իսէ, սըգընթը հիսս օլունան մահէլլէ նէ գատար կիթմէզ իսէմ, զէվգ վէ ճիւնպիշ իլէ եիւրիւլէ էվգաթ իտիլէն մահէլլէ տախի օլ գատար կիթմէմ, տէտի ։

— Պիւսպիւթիւն քէօշէնիշին պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուղունուզու պէեան իթսէնիզ, պէք ազ սէօյլէմիշ օլուրսունուզ ։ Հալպուքի գաեէթ մէշհուր օլան պաշգա գատընլարտան պիրինին իսմինի իշիթմէմիշ օլմանըզ տա ։

Գրոլ՝ իսքիատան հարէքէթինտէ, ֆէլաքէթզէտէլէրէ 100.000 ֆրանգ իհանէ վիրմիշ տիր ։

Ֆէլաքէթտէն գուրթուլմուշ օլան մուհէնտիս Սէրաֆինօ Թարանթինի նամ զաթըն հիքեայէ իթտիկինէ կէօրէ, քէնտիսի Գազամիչիօլատա Սօվէ նամ օթէլտէ մէսքիւն օլուպ, քեաղըտ օյնատըղը սըրատա, պիրտէն պիրէ իւչ օտա եըգըլմըշ, վէ օտասընտաքի լամպալար սէօնիւպ, քէնտիսի իսէ, մուճիզէ նէվինտէն օլարագ պաղչէյէ ֆիրարէն գուրթուլմուշ, վէ գարանլըգ սէպէպիյլէ հիչ պիր շէյ կէօրէմէմիշ տիր ։

Մէրգում սապահա գատար պաղչէտէ գալըպ, օրատա "եարտըմ՛, եարտըմ՛„ սէտա աճը աճը ֆիղան ու ֆերեատլար իշիթմիշ, վէ ալէսապահ, սահիլէ տօղրու ինմէք թէշէպպիւսինտէ պուլունմուշ տուր ։ Պու իսէ, հէմ պիր չուգուրա տիւշմէք վէ հէմ եըգընթըլար ալթընտա գալմըշ օլան պիչարէկեանը էզմէք մուխաթարասընա մէպնի, գաճէթ միւշքիւլ պիր թէշէպպիւս տիւմէք օլուպ, էօթէտէն պէրիտէն եըգընթըլար ալթընտան պազը ինսան ազալարը տիշարը չըգարագ, ճան վիրմէք իւզրէ թէբրէնմէքտէ, վէ հէր թարաֆտա, պիր գօլ, պիր պաճագ վէ պիր ումուզ գահիր օլմագտա պուլունմուշլար տըր ։

Մէրգում, իքի նէֆէր չօճուգ գուրթարմաեա մուվաֆֆագ օլուպ, սապահա գատար, եըգընթըլար ալթընտա գալմըշ օլան թէքմիլ չէհրին տէհշէթամիզ ֆիղան ու ֆերեատլարը արասընտա տայիմա պիր ինլէմէ վէ պիր գատընըն «էվլատլարը՛մ, էվլատլարը՛մ» սէսինի իշիթմիշ տիր ։

Սապահլայըն պու գատընը պիր կէօմլէքլէ վէ պաջի գալմըշ օլան պիր թարաջա բարչասը իւզէրինտէ կէօրիւպ, պիչարէ հալէա, «էվլատլարը՛մ, էվլատլարը՛մ» տէեու ինլէմէքտէ իմիշ ։

Մ. Թարանթինի սիւկէր պիր էսէֆամիզ մէնզարէ տահա հիքեաեէ իթմիշ տիր. չէօյլէ քի քէնտիսի սահիլէ տօղրու կիտէրքէն, եըգընթըլար ալթընտան պիր գատընըն գըրըգ ումուզու վէ էլտիվէնլի վէ խիւզիւքլիւ պիր էլի տիշարը չըգարըղընը կէօրմիւշ տիւր ։ Պու գատըն, զէվճինին սըրթընտա օլուպ, զէվճի իսէ, թէքմիլէն խարապալար ալթընտա օլարագ, «գարըմը գուրթարըն, պէնի տիւշիւնմէյին» տէեու նիտա իթմէքտէ իմիշ ։

Մ. Թարանթինի պունլարա եագլաշարագ, մէզպուրէնին՝ Սօվէ օթէլի գարշըսընտա իսքեան իտէն Մըսըրլը կիւզէլ պիր գատըն օլտուղունու թանըմըշ, վէ էլինի ուզատըպ, թաշլարը գալտըրմաեա չալըշըրքէն, թաշլար եըգըլըպ, քեաֆֆէյի իգտամաթը ֆայտէսիզ գալմըշ տըր ։

Եարալըլարտան պիրինին հիքեաեէ իթտիկինէ կէօրէ, քէնտիսի կէօզլէրի էօնիւնտէ բէտէրի իլէ վալիտէսինին, պալտըզընըն վէ տիկէր ագրապասընըն թէլէֆ օլտուգլարընը կէօրէրէք գուրթուլմուշ տուր ։ Պիչարէ՝ սապահա գատար եըգընթըլար իչինտէ գալմըշ, վէ սապահլաեըն, օրատան կէչմէքտէ օլան պիր չախսա բարա վիրէրէք, պուլունտուղու եէրտէն չըգմըշ, վէ սահիլէ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր ։

Ցուխան րէժիսի միւտիրի Մ. Լանկ՝ Էվրօբատա զէվճէսիյլէ պիրլիքտէ պիր սէյահաթ իթմէք իւզրէ, գաթիէն 15 կիւնէ գատար Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտէճէք տիր ։

Միւմաիլէյհ պու կիւն սէյֆիյէսինտէ պիր զիեաֆէթ վէրէճէկինտէն, տիւեունը ումումիյէ իտարէսինին քեաֆֆէյի պիւյիւք մէմուրլարըյլա էքսէր աչիպպասընը տավէթ էյլէմիշ տիր ։

Ջաննօ օլունտուղունա կէօրէ, Մ. Լանկ՝ տայիմի վէ կէրմի իւզրէ չալըշմագլա, տուխան րէժիսի թէշքիլաթընը իլք էսասլարընը թանզիմ վէ թէրթիպէ մուվաֆագ օլմուշ տըր ։

—

Րուսիա տէվլէթինին Վան գօնսօլօսու Մ. Կամսարականըն, Վան վալիսիյլէ տէվլէթի Ալիյէնին Բէթրէսպուրկ սէֆիրինին վուգու պուլան թալէպլէրի իւզէրինէ, տէվլէթի մէթպուասը թարաֆընտան ճէլպ իտիլտիկի չայի օլմուշ իտի ։ Ղալիպա պու չայեանըն ասըլ եօգ իմիշ, չիւնքի յուլիս 12 թարիխլիյէ Վանտան եազըլըղըընա կէօրէ, Մ. Կամսարական հիւքիւմէթինտէն օ եօլտա հիչ պիր էմր ալմամըշ, վէ հավատիսի մէզքիւր՝ գօնսօլօսը միւմաիլէյհին իւչ մահ մէզունիյէթիլէ Թիֆլիսէ կիթմէք հազըրլըղընտա պուլունմասընտան նէշէթ իթմիշ տիր ։

—

Գալպազանլար մատտէսինտէ մէտխալի օլան էշխասըն ալէյհինտէքի իթհամնամէնին եագընտա միւտաալիւ ումումիյէ ճանիպինտէն մահքէմէյի ճինաեէթէ թէպլիղ օլունաճաղը մազնուն տուր ։

—

Ցին Իթալիա վէ Ավստրիա սէֆիրլէրի վէ Ինկիլիզ մասլահաթկիւզարը Պապը Ալիյէ կէլիպ, խարիճիյէ նազըրը վէ միւսթէշարըյլա կէօրիւշմիւշլէր տիր ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

Մատրիտ, 9 օգոստ.

Լօժրօնօ էեալէթինտէ Մաժէրա նամ մահէլլին ասաքիրի մըսթահֆըզասընտան պիր գըսմը իսեան իտիպ, տաղլարա ֆիրար իթմիշ տիր ։ Էշգըեա ալէյհինտէ բէք ճօգ ասքէր պէօլիւքլէրի սէվգ օլունմուշ տուր ։

Ցին ագշամ Պարսէլօնանըն վաըշլարընտան պիրինտէ թահրիքեամիզ պիր պէեաննամէ իլան իտիլմիշ տիր ։

Իշպու վուգուաթլար իւզէրինէ, պու կիւն նէշր օլունան պիր պէեաննամէյի գրալիտէ, թէէմմիւաթը մէշրութա թաթիլ իտիլմիշ, վէ իգթիզա իտէն մահէլլէրին իտարէյի էօրֆիյէ թահթընա ալընմասընա միւսաատէ օլունմուշ տուր ։

Պէյրութ, 9 օգոստ.

Թէհաֆֆիւզխանէտէ գարանթինա պէքլէմէքտէ օլան 23 եաշընտա պիր հապէշի գարը, տիւն սապահ զայէթ աղըր գօլէրա ալէամէթլէրինէ թութուլարագ, ագշամ սաաթ 11 տէ վէֆաթ իթմիշ տիր. — Թէհաֆֆիւզխանէ խարիճինտէ վուգու պուլան սօն գօլէրա վէֆաթընըն սէպէպի անլաշըլմըշ տըր ։ Շէօյլէ քի ֆէվթ օլան Մարիան Արապէշ նամ գատըն, թէհաֆֆիւզխանէտէն չըգըպ, սըթմատան թութուլարագ վէֆաթ իթմիշ օլան պիր չօճուղու գաեըրմըշ, վէ պուննուն չամաշըրընը եըգամըշ տըր ։

Պու վուգուաթտան, Պէյրութտա մէվճուտ օլան գօլէրա իլլէթինին՝ թէհաֆֆիւզխանէտէն պաշգա եէրտէ օլմատըղը անլաշըլըր ։

—

Պէյրութուն էթրաֆընտա պիր գօլտօն չէվրիլմէք իւզրէ, Տէրսաատէթ մէճլիսի սըհհիյէսի թարաֆընտան վէրիլէն գարար, պուրատա սուի թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տուր ։ Պէյրութ ահալիսը վէ սըհհիյէ մէճլիսլէրի, միւթէսարըֆըն գօնաղընտա պիլիճթիմա գարարը մէզքիւրըն իճրասը գապիլ օլմատըղընը, վէ գապիլ օլսա պիլէ, կէրէք շէհիր վէ կէրէք էեալէթին սըհհէթի ումումիյէսի իչին հիչ պիր ֆայտէսի պուլունմատըղընը, վէ գարարը վագը՝ հէր հալտէ մուճիպ օլաճաղը թասալլութ վէ զարարլարտան պաշգա, հէր նէ մագսատա մէպնի էմր օլունմուշ իսէ, օ ճիհէթլէ մէհազիրի մէխիմէյի մուճիպ օլաճաղընը պիլիթթիֆագ պէեան իթմիշլէր տիր ։ Հէքիմլէր, պունտան էվվէլքի խասթալըգլարտա քէսպ իթտիքլէրի թէճրիւպէեէ իսթինատէն, թէտապիրի մէզքիւրէ մէվգըի իճրաեէ գօնմազտան էվվէլ կէրի ալընմասընը, մուսիրրանէ թէմէննի իտիեօրլար ։ Պէյրութտա մուգիմ տիւէլի էճնէպիյէ գօնսօլօսլարընա, պու պապտէ էհալինին թէպլիղաթընը Տէրսաատէթէ իպլաղ իթտիրմէք իւզրէ, թէպաալարը թարաֆընտան արզը թէմէննիեաթ իտիլմիշ տիր ։ Պէյրութճա ապաճըգ մալիւմաթը օլանլար շունու պիլմէլի տիրլէր քի, արալըգ արալըգ Ճէպէլի Լիպնան գարիէլէրինտէ հավա ալմագ իւզրէ, մէզքիւր գարիէլէրէ կիտիլմէսինէ միւսաատէ իտիլմէզ իսէ, ֆէվգէլատէ հէրարէթ սէպէպիյլէ, շու մէվսիմտէ շէհրի մէզքիւրտէ իգամէթ իտիլմէսի մուհալ գապիլինտէն տիր ։ Խուսուսիյլէ պու սէնէ խասթալըգ գօրգուսույլա, շէհրին պիճիւմլէ զէնկին ֆամիլեալարը մէզքիւր գարիէլէրէ կիթմիշ օլտուգլարընտան, պու սուրէթլէ պունլար թէքմիլէն շէհիրտէն այրը գալաճագլար, վէ էրպապը մէսալիհ տախի, իշլէրի կիւճլէրիյլէ մէշղուլ օլմագ իւզրէ կիւնտիւզլէրի շէհրէ կիթմէեէ վաըթալարը պուլունմաեաճագ տըր ։ Ճէպէլի Լիպնան քէօյլիւլէրինէ կէլինճէ, պաղչէլէրինին մահսուլլարընը շէհրէ նագլ իլէ, մէտարը թէայիւշլէրինի չըգարմագ վասըթայի էեկեանէսինտէն գըսմը ազէմ իւզրէ մահրում օլաճագլարընտան, թէտապիրի վագը պունլար իչին տահա զիեատէ մուճիպի թասատի տիր ։ Ցահա զիեատէ վէխիմ եէրի շու տըր քի, պու սուրէթլէ խասթալարա թէպտիլի հավա իթտիրիլէմէեէճէկլէրինտէն, պունլարըն հալը սըհհէթլէրի աղըրլաշմասը մէնն իտիլէմէեէճէք, վէ պիր ան էվվէլ իեատէյի սըհհէթլէրի գապիլ օլմաեաճագ տըր, չիւնքի վագը օլան միւտախալէ հասէնէեէ րաղմէն, նէֆսի շէհիրտէ իեատէյի սըհհէթ իտիլմէսի գօլայ օլմաեըպ, հալպու քի Ճէպէլի Լիպնանըն սաֆ թէմիզ հավասընըն թէէսիրիյլէ խասթալար քեսպի աֆիյէթ իտէպիլիրլէր ։ Իշթէ Պէյրութուն սաղ պիր մէմլէքէթ օլմասը չէօհրէթի մէզքիւր գըյմէթտար մէնպա սաեէսինտէ օլուպ, Ճէպէլէ կիրիլմէսինի մէնն իթմէք, խասթալըղըն հէր նէվ թօխումլարընը օրատա թէվլիտէ միւսաատէ էյլէմէք, վէ եագ էսնասընտա Պէյրութտա իգամէթի գաեէթ մուխաթարալը գըլմագ տըր ։

Իսքէնտէրիյէ, 9 օգոստ.

Օգոստոս 8 ինին գօլէրա ճէտվէլի տիր.

Գահիրէտէ	70	վէֆիեաթ
Ինկիլիզ օրտու-կեահընտա	4	»
Բօզէթտէ	11	»
Տիմիաթտա	3	»
Կիզէտէ	29	»
Իսկէնտէրիէտէ	13	»
Իսիմլէրի զիքր օլունմաեան մահէլլէրտէ	421	»
Ճէման	551	

Բարիս, 9 օգոստ.

Բիվաեէթէ կէօրէ, Սպանիատա եէնի պիր ալայ իսեան իթմիշ տիր ։

Բարիս, 9 օգոստ.

Պահրիյէ նազըրը Մ. Պրէօն իսթիֆա իթտիկինտէն, եէրինէ ամիրալ Բէյրօն կէչէճէք տիր ։

Գօնթ տը Շանպօրուն հալը սըհհէթի աղըրլաշմըշ տըր ։

Իշլ 9 օգուստ.

Իմբէրաթօր Կիյեօմ՝ Ավստրիա իմբէրաթօրու իլէ պիր սաաթ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, պու կիւն Իշլտէն հարէքէթ իթմիշ տիր ։

Աթինա, 9 օգոստ.

Խըտիվ հաղրէթլէրինին պիրատէրի Հասան բաշա հաղրէթլէրի, մահէյինտէ 57 քիշի օլարագ պու կիւն վասըլ օլուպ, միւշարիլէյհ վէ մաեէթի՝ գարանթինա պէքլէմէք իւզրէ, Սալամին թէհաֆֆիւզխանէսինէ կիթմիշլէր տիր ։

Գազամիչիօլա ֆէլաքէթինտէ միւսապ օլանլար լէհինտէ օլարագ, Իթալիա սէֆարէթի պուրա պիր իեանէ տէֆթէրի քիւշատ էյլէմիշ տիր ։

Շէհրիմիզ սալիպի Ահմէր իտարէսի թարաֆընտան չիմտիտէն պու ուղուրա 1000 տրախմի իեանէ վէրիլմիշ տիր ։

Վիէննատան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Մուալլիմ Ժօրժ Բալի պու կիւն չէհրի մէզքիւրտէ վէֆաթ իթմիշ տիր ։

Ֆիումէ, 9 օգոստ.

Մէմալիքի Օսմանիյէ լիմանլարընտան կէլէն սէֆինէլէր Ֆիումէտէ օն կիւն գարանթանա պէքլէեէճէք տիրլէր ։

ԻԼԱՆԱԹ

Մալիյէ Նէզարէթինտէն

99 սէնէսի րուզի հազիրանտէն 1300 սէնէսի րուզի հազիրանա գատար պիր սէնէլիկ օլմագ իւզրէ գուհուր իտէճէք թալիպինէ իճար օլունաճաղը էվվէլճէ իլան իտիլմիշ օլան Էյեուպ Էնսարի ճիվարընտա Թօբճուլարտա քեային պիր պապ սամանճը մաղազասը 900 ղրշ. պէտէլի իճարը սէնէվի իլէ գուհուր իտէն թալիպի ուհտէսինտէ օլուպ, գարարը գաթիսինին վիրիլմէսինէ իշպու թէմմուզըն 28 ինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ թախսիս իտիլմիշ օլտուղունտան, օ կիւնէ գատար խազինէճէ միւզայիտէսինէ տէվամ օլունարագ եէվմի մէզքիւրուն սաաթ 10 ընտա գարարտատէսինին քէշիտէսիյլէ անտէն չէհրի մէզքիւրուն 30 ընճը ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 10 ա գատար իճարը մուգարրէրին 100 տէ 5 ինէ միւսավի զամմ իտէն օլուր իսէ, գապուլ իտիլիպ, օ սաաթ հէր քիմին ուհտէսինտէ թէգարրիւր իտէր իսէ, գաթիէն անէ իճար իտիլէճէկի վէ անտէն սօնրա վուգու պուլաճագ զամմըն գապուլ օլունամաեաճաղը մուգարրէր օլմասըյլա, մէզքիւր մաղազաեա թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթի միւզայէտէեէ էթրաֆըյլա մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին էվգաթը մէզքիւրէ զարֆընտա գէֆիլ վէ եախօտ տէբօզիթօ ագչէլէրի իլէ պէրապէր վարիտաթ իտարէյի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր ։

26 Թէմմուզ, 99,

Միւսիւ Լույի Պէլօլի Ֆրանսատա (Boisselot) Պուասսըլօ նամ մէշհուր ֆապրիգատա բիանօ իմալ վէ ահէնքլէրինի թէսվիյէ (ագգօրտօ), իթմէք սէնաաթընը թահսիլ իլէ, պու քէրրէ Տէրսաատէթէ ավտէթինտէ Էվրօբատա պիրինճի սընըֆ ֆապրիգալարըն իմթիհալ իթմէքտէ օլտուգլարը բիանօ թամիրաթընա մախսուս պիլճիւմլէ էտէվաթլար կէթիրմիշ օլմագլա, Պէյօղլունտա Հաճըլ Պաշըր սօգաղընտա իւչ նումէրօլը խանէսինտէ էհլը սէնաաթտէն թէշրիֆ պույուրան զէվաթա իշպու էտէվաթլարըն մուայէնէսիյլէ ահէնքլէրինէ խալէլ կէթիրմէքսիզին բիանօլարըն միւքէմմէլ սուրէթտէ թամիր իտիլէպիլէճէկի թէէմին օլունմագ իւզրէ իլան օլունուր ։

ՂՈՒՆՆԷԹ-ԻՒԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԷՍԷՐԻ

Մէհէմմէտ Նիւքրի վէ Միքայէլ Աչճեան

Իշպու Ֆրանսըզճատան թիւրքճէյէ օլան մուհիմմ լուղաթ քիթապընըն 56 ընճը ճիւզի չըգմըշ օլուպ, Իսթանպօլտա էքսէր քիթապճը տիւքեանլարընտա, վէ Պէյօղլունտա, Գալաթա—սէրայ գարշըսընտաքի Թիւթիւնճիւ տիւքեանընտա, վէ Յօղուն-եօլտա, 458 նումէրօլու Բաբատի նամ քիթապճը տիւքեանընտա վէ սայիր մահէլլէրտէ ֆուրուխթ օլունուր, վէ արզու իտէն, Սթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ քիթապճը Առաքէլ աղանըն տիւքեանընտա ասօնէ եագըլըր ։

Պէհէր ճիւզի 2 ղրուշ տուր ։

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ԲՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 9 օգոստոս	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	100-3/16
Էսհամը ումումի աչըլտը	10-21/32
» » գաբանտը	10-1/2
65 իսթիգրազը	13-1/4
69 »	11-1/2
71 »	70-5/8
72 » (Պօնտիւ Թրէզօր)	19-1/2
73 »	10-3/8
Օսմանլը պանգասը	19-1/4
Րուսիա իսթիգրազը 1873	86-3/4
Մըսըր իսթիգր. պիրլէշմիշ	71-1/2
» իմթիեազլը (չըմէնտըր.)	93-5/8
Տէվլէթի Ալիյէնին 77 իսթիգ.	86-1/8
Ցախրա սանիյէ	70-3/8
Մըսըրըն Րօչիլտ իսթիգրազը	92-1/2
Մուգարիսթան էսհամը	100-5/8
Գամպիօ Բարիզ	
Բարիզ 9 օգոստոս	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	80-50
» » 5%	109-17 1/2
Էսհամը ումումիյէ աչըլտը	10-90
» » գաբանտը	10-85
65 իսթիգրազը	-
69 »	59-
73 »	52-
Րումէլի չըմէնտըֆ. թահվի.	52-1/2
Օսմանլը պանգասը	741-25
Գրէտի Լիօնէ	578-75
Րուս ֆօնտօսու 5% (1877)	94-
Րուսիանըն չարգ իսթիգր.	
Իթալիա ֆօնտօսու	90-95
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	363-75
Իսբանեա խարիճի իսթիգ.	59-11/16
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-32
Բարիզ (Պուլվար) 9 օգոստոս	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 5%	
Էսհամը ումումիյէ	
Վիէննա 9 օգոստոս	
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-85
Րումէլի տէմիր եօլ թահվի.	24-

ՂԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էս.Ու.(Գ.Ք.) յունիս 28 ագ.գբ.	11-31
» » յուլիս 29 սապահ աչ.	11-31
» » էն եիւքսէք	11-32
» » էն աշաղը	11-30 1/2
» » սաաթ 5 տէ	11-31
63 իսթիգ. (Մուլթօն) 6% ֆ.	72-
65 » (Մուլթօն) 6% ֆ.	66-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	59-
72 » (Պօն տիւ Թրէզօր)	21-
73 » (Բինար) 6% ֆ.	53-1/2
Րումէլի չըմէնտըֆէր	52-1/2
Բաբօր ղուրուշ	35-
Հէվալէսիզ »	22-1/2
Ագճէ ֆայիզի %	8-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՅԱԹԸ

Գրէտի Ժէնէրալ 6%	7-35
Սօսիէթէ Ժէնէրալ 6%	4-25
Իսթանպօլ պանգասը	8-10
Սօսիէթէ Օթօման	4-10
Թրամվայ 5% (Գ.Ք.)	365-
Լավրիօն (մատէն)	160-

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՍԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղր. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	110- 2
Ֆրանսըզ ալթունու	87-23
Բօլ	90- 2
Գրիմիզ ալթունու	51-30
Պէյազ մէճիտիյէ	108- 1
Մէթալիք	100-20
Պէշլիք	103-03
Ալթըլըգ	104-
Պագըր	740-
Գարպօն գայիմէսի գարիք	924-

ԳԱՅՄԷՆԻՆ ԲԻԱՍԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1080-
Էն աշաղը	1090-
Սաաթ 5 տէ	1090-